

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym: Przewodniczący – SSR del. Michał Marcysiak

Protokolant – Tomasz Górecki

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. K.

przeciwko A. J. i T. K. (1)

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczne wobec powódki K. K. umowy darowizny zawarte 23 września 2016 r. w Kancelarii Notarialnej w Ł. przy ul. (...) przed notariuszem J. S., za nr rep. (...), pomiędzy pozwanymi A. J. i T. K. (1), a dłużnikiem powódki – R. K., przenoszące nieodpłatnie:

- na rzecz pozwanej A. J. – prawo własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego od strony południowej budynku posadowionego na działce ewidencyjnej nr (...), obręb I., gmina C., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), oznaczonego numerem porządkowym (...), o powierzchni użytkowej 186,44 m², wraz z udziałem wynoszącym (...) we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), którą stanowi działka o numerze ewidencyjnym (...) oraz taki sam udział we współwłasności budynku i innych urządzeń, które nie służą do wyłącznego użytku właścicieli poszczególnych lokali, dla którego to lokalu prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...),

- na rzecz pozwanego T. K. (2) - prawo własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego od strony północnej budynku posadowionego na działce ewidencyjnej nr (...), obręb I., gmina C., powiat (...), województwo (...), przy ul. (...), oznaczonego numerem porządkowym (...), o powierzchni użytkowej 69,92 m², wraz z udziałem wynoszącym (...) we współwłasności nieruchomości wspólnej, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), którą stanowi działka o numerze ewidencyjnym (...) oraz taki sam udział we współwłasności budynku i innych urządzeń, które nie służą do wyłącznego użytku właścicieli poszczególnych lokali, dla którego to lokalu prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...),

w celu ochrony wierzytelności przysługującej powódce od dłużnika R. K. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) R. K., stwierdzonej tytułem wykonawczym, tj. nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi 24 marca 2016 r., sygn. akt X GNc 405/16, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności 14 listopada 2016 r., na kwotę 130 000 (sto trzydzieści tysięcy) złotych wraz z odsetkami za opóźnienie zasądzonymi w tym nakazie oraz kwotą 1625 (tysiąc sześćset dwadzieścia pięć) złotych tytułem kosztów procesu oraz kwotą 5417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

2. zasądza od pozwanych A. J. i T. K. (1) solidarnie na rzecz K. K. kwotę 15822 (piętnaście tysięcy osiemset dwadzieścia dwa) złote tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 418/17

UZASADNIENIE

W dniu 8 marca 2017 r. K. K., prowadząca działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...) K. K. wniosła do tutejszego Sądu powództwo przeciwko A. J. i T. K. (1) o uznanie za bezskuteczną wobec powódki umowy darowizny zawartej 23 września 2016 r. pomiędzy dłużnikiem powódki – R. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) R. K., przenoszącej na rzecz pozwanej A. J. prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...), a na rzecz pozwanego R. K. – prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego, dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...) – w celu ochrony wierzytelności przysługującej powódce od dłużnika, stwierdzonej tytułem wykonawczym – nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 24 marca 2016 r., zaopatrzoną w klauzulę wykonalności z 14 listopada 2016 r.

(pozew – k.2, pismo pełnomocnika powódki z dnia 22 marca 2017 r. – k.48)

W odpowiedziach na pozew pozwani wniesli o oddalenie powództwa w całości (k.79, 84).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

K. K. przysługuje względem R. K. wierzytelność o zapłatę kwoty 130 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz o zapłatę kwoty 7042 zł tytułem kosztów procesu, prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Łodzi pod sygn. X GNc 405/16. Wierzytelności te stwierdzone są prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu nakazowym w dniu 24 marca 2016 r. sygn. X GNc 405/16 W dniu 14 listopada 2016 r. nakazowi temu nadana została klauzula wykonalności.

(okoliczności bezsporne, nadto - odpis tytułu wykonawczego – k. 11)

W 2016 r., po nadaniu powyższemu tytułowi wykonawczego klauzuli wykonalności, powódka wszczęła w oparciu o ten tytuł postępowanie egzekucyjne, które prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim B. R. pod sygn. Km 902/16. Na skutek zawiadomienia z dnia 29 grudnia 2016 r. skierowanego przez Komornika do pełnomocnika K. K., pełnomocnik uzyskał informację, że w dniu 23 września 2016 r. R. K., w drodze umowy darowizny przeniósł na rzecz A. J. i T. K. (1) własność nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), położonej w miejscowości I. przy ulicy (...). Nieruchomość ta stanowiła jedyny składnik majątku dłużnika, który mógłby posłużyć do przeprowadzenia skutecznej egzekucji wierzytelności stwierdzonych tytułem wykonawczym.

(dowód: kopia zawiadomienia o dokonanych czynnościach - k. 12).

W rzeczywistości powyższą umową dłużnik ustanowił odrębną własność dwóch lokali wyodrębnionych z nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) oraz darował na rzecz swoich dzieci – A. J. i T. K. (1) własność wyodrębnionych w ten sposób lokali, dla których założone zostały księgi wieczyste nr (...) (lokal nr (...) darowany A. J.) i (...) (lokal nr (...) darowany T. K. (1)). Wartość tych lokali oszacowana została przez strony umów na kwotę 500 000 zł (lokal nr (...)) i 250 000 zł (lokal nr (...)). Obydwa lokale uzyskały charakter samodzielnych lokali mieszkalnych dużo wcześniej, albowiem najpóźniej w dniu 4 listopada 2014 r., kiedy wydane zostało z upoważnienia Starosty (...) zaświadczenie nr (...), sygn. (...), stwierdzające tę okoliczność. Z kolei działki ewidencyjne nr (...), które składały się na nieruchomość, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) połączone zostały w jedną działkę o numerze ewidencyjnym (...) na mocy decyzji administracyjnej z dnia 16 czerwca 2014 r. z dniem jej uprawomocnienia się, to jest nie później niż 16 lipca 2014 r.

(okoliczności bezsporne, nadto – kopia aktu notarialnego z dnia 23 września 2016 r. rep. (...) r. – k. 52 – 57, kopia zaświadczenia nr (...) z dnia 4 listopada 2014 r. – k. 89, kopia decyzji nr (...) wydanej z upoważnienia Starosty (...) w dniu 16 czerwca 2014 r. – k.80).

R. K. jeszcze w lipcu 2016 r. wytoczył przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Spółce z o.o. z siedzibą w K. powództwo o zapłatę kwoty 882 397, 38 zł wraz z odsetkami ustawowymi od tej kwoty. Postępowanie to toczy się pod sygn. IX GC 933/16/17 przez Sądem Okręgowym w Poznaniu i nie zostało dotychczas prawomocnie zakończone. Istnienie wierzytelności, której dotyczy to postępowanie jest sporne.

(dowód: oferta zawarcia umowy o mediację z dnia 24 marca 2016 r. – k. 165, pozew z dnia 8 lipca 2016 r. – k. 169)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w większości jako bezsporny. W pozostałym zakresie Sąd oparł się na wyżej wskazanych dokumentach. Żadna ze stron nie kwestionowała ich mocy dowodowej. Sąd postanowił oddalić wnioski pozwanych o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków M. R. (1), T. T., K. S. oraz K. N., a także wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron (k.203). Przyczyny wydania tych postanowień wyjaśnione zostaną w dalszej części uzasadnienia, jako że ściśle wiążą się z wyjaśnieniem podstawy prawnej wyroku.

Mimo że Sąd dopuścił dowód z dokumentów w postaci oferty zawarcia umowy o mediację z dnia 24 marca 2016 r. oraz pozwu z dnia 8 lipca 2016 r., to nie ustalił w oparciu o te dokumenty, że wierzytelności których dotyczy proces wszczęty na skutek złożenia tego pozwu w rzeczywistości istnieją. Dokumenty te świadczą, co najwyżej, o tym, że proces o te wierzytelności toczy się, a ich charakter jest wysoce sporny, biorąc pod uwagę już tylko samo uzasadnienie pozwu oraz czas trwania postępowania.

Wyjaśnić przy tym należy, iż pozwani nie podnosili, aby R. K. (dłużnikowi powódki) przysługiwały jakiegokolwiek inne prawa majątkowe, które mogłyby posłużyć, zarówno na chwilę wszczęcia egzekucji, jak i na chwilę zamknięcia rozprawy, do skutecznego wyegzekwowania wierzytelności powódki. Nie przeczyli także, iż postępowanie egzekucyjne dotyczące przedmiotowej wierzytelności, z tej właśnie przyczyny, było i jest bezskuteczne. Mimo zajęcia w piśmie z dnia 27 października 2017 r. obszernego stanowiska względem twierdzeń i wniosków pozwu oraz złożenia szeregu wniosków dowodowych dla wykazania swoich twierdzeń, pozwani w istocie nie odnieśli się do twierdzeń powódki o bezskuteczności egzekucji. Nie zrobili tego również podczas rozprawy w dniu 28 marca 2018 r. Trzeba zaś pamiętać, że byli reprezentowani przez pełnomocnika w osobie adwokata. Mając zatem na uwadze wyniki rozprawy Sąd uznał bezskuteczność egzekucji (istniejącą także na chwilę zamknięcia rozprawy) za okoliczność w istocie przyznaną przez pozwanych – stosownie do art. 230 k.p.c. Podkreślić należy, że strony mają procesowy obowiązek wypowiedzenia się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach. Obowiązek ten wynika z art. 3 k.p.c. w zw. z art. 230 k.p.c. Przepisy te dają wystarczającą podstawę do uznania, że brak odniesienia się do twierdzeń strony przeciwnej o okolicznościach faktycznych istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia, stanowi w istocie przyznanie tych okoliczności.

Przewodniczący zwrócił pismo procesowe pełnomocnika pozwanych z 26 marca 2018 r., albowiem Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanych o zezwolenie na złożenie tego pisma. Pismo to wymagało zaś zezwolenia sądu na jego złożenie, jako że nie było pismem zawierającym wyłącznie wnioski dowodowe (art. 207 § 3 k.p.c.). Skoro zaś nie było przeszkód, aby oświadczenia i wnioski zawarte w tym piśmie wygłoszone zostały podczas rozprawy w dniu 28 marca 2018 r., to nie było uzasadnionych do zezwolenia na jego złożenie. W konsekwencji, na podstawie art. 207 § 7 k.p.c. należało zarządzić zwrot tego pisma.

Sąd zważył, co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Bezsporny był fakt istnienia niewyegzekwowanej wierzytelności powódki, opisanej w żądaniu pozwu. Poza sporem pozostawał również fakt nabycia przez pozwanych A. J. i T. K. (1) nieruchomości na podstawie umów darowizn dokonanych przez dłużnika strony powodowej i jednocześnie osobę dla nich bliską – ojca. Powyższe okoliczności znajdowały ponadto potwierdzenie w złożonych dokumentach, niekwestionowanych przez strony postępowania.

Kwestiami spornymi – a jednocześnie mającymi kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia tej sprawy – było ustalenie, czy w związku z zawarciem powyższych umów darowizn dłużnik R. K. działał w celu pokrzywdzenia wierzyciela, czy miał co do tego świadomość oraz czy w chwili darowania pozwanym nieruchomości był wypłacalny. Zgodnie bowiem

z art. 527 § 1 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Cytowany przepis wprowadza instytucję skargi pauliańskiej, której istotą jest ochrona wierzyciela przed czynnościami podejmowanymi na jego niekorzyść przez dłużnika. Aby wskazana instytucja mogła znaleźć zastosowanie, winny być spełnione wszystkie wymienione w przepisie przesłanki. W myśl § 2 cytowanego powyżej przepisu czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Nie mogło budzić wątpliwości, że na skutek zawarcia umów darowizn z dnia 23 września 2016 r. dłużnik stał się niewypłacalny, ewentualnie niewypłacalny w wyższym stopniu. Wynikało to chociażby z zawiadomienia powódki o czynnościach dokonanych przez komornika w toku postępowania egzekucyjnego. Sam fakt aktualnego stanu bezskuteczności egzekucji prowadzonej przeciwko R. K. przez powódkę jest w istocie bezsporny – stosownie do poczynionego już wyżej wyводу. Nie może ulegać wątpliwości, że jedynym składnikiem majątku dłużnika, z którego zaspokojenie mogła uzyskać powódka, były darowane pozwanym lokale mieszkalne (kopia zawiadomienia o dokonanych czynnościach - k. 72). Co istotne, wartość tych lokali oszacowana została przez strony umów na kwotę 500 000 zł (lokal nr (...)) i 250 000 zł (lokal nr (...)). Podkreślić należy, że niewypłacalność dłużnika istniała zarówno na datę wniesienia pozwu w niniejszej sprawie oraz w chwili orzekania. W orzecznictwie zasadnie wskazuje się, że akcja pauliańska ma zapobiec niewykonaniu zobowiązania, a „pokrzywdzenie” nie jest tożsame ze szkodą i występuje już na etapie możliwości powstania szkody, wyrażając się „w złej prognozie” co do możliwości spełnienia przez dłużnika świadczenia. Pojęcie pokrzywdzenia rozumie się zatem szeroko, obejmując nim powstałe lub mogące powstać w wyniku danej czynności negatywne reperkusje w sferze majątkowej wierzyciela. Pokrzywdzenie powstaje na skutek takiego stanu majątku dłużnika, który powoduje niemożność, utrudnienie lub odwleczenie zaspokojenia wierzyciela. Chodzi przy tym o rzeczywistą niewypłacalność dłużnika, ocenianą według chwili wystąpienia przez wierzyciela z akcją pauliańską, jak również chwili wyrokowania (np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 11 października 2017 r., V ACa 100/17).

W celu podważenia niewypłacalności dłużnika, a także działania bez świadomości pokrzywdzenia wierzycielki, pozwani powoływali się na rzekomo przysługującą dłużnikowi wierzytelność pieniężną wobec Przedsiębiorstwa (...) sp. s o.o. w wysokości nie mniejszej niż 882 397,38 zł. Wskazanie na istnienie tej wierzytelności miało znaczenie również z punktu widzenia ewentualnego zwolnienia się przez powanych z odpowiedzialności na podstawie art. 533 k.c. W ocenie Sądu, powoływana przez stronę pozwaną wierzytelność jest co najmniej niepewna. Pozwani przedstawili bowiem wierzytelność, która jest przedmiotem toczącego się postępowania sądowego prowadzonego przed Sądem Okręgowym w Poznaniu sygn. akt IX GC 933/16/7. Brak było więc podstaw do przyjęcia, że jest to składnik majątku dłużnika, który umożliwia wierzycielowi rzeczywiste i pewne zaspokojenie się. Pozwani sami dowiedli, że dłużnik nadal toczy o nią spór sądowy. Nie został on rozstrzygnięty prawomocnie w dacie wyrokowania w niniejszej sprawie. Przyjęcie przez Sąd stanowiska powanych w tym zakresie mogłoby doprowadzić do niekorzystnej dla powódki sytuacji, w której oczekiwać ona będzie na sądowe potwierdzenie istnienia wierzytelności, egzekucję świadczenia przyszłego i niepewnego oraz nie zrealizuje swojego prawa w rozsądnym czasie. Wobec tego nie można było przyjąć, że strona pozwana wykazała, że dłużnik dysponował majątkiem, który na datę wystąpienia ze skargą pauliańską i w dacie wyrokowania powodował, że jest on wypłacalny. Poza sporną wierzytelnością nie przedstawiono innych składników majątku R. K., postępowanie egzekucyjne również nie doprowadziło do ich ustalenia. Pozwani zresztą temu nie przeczyli. Z tych samych względów Sąd nie uwzględnił zarzutu powanych odwołującego się do art. 533 k.c. W celu zadośćuczynienia wymaganiom tego przepisu konieczne byłoby przedstawienie przez powanych takich składników majątkowych, co do których istnieje pewność, że pozwolą one na realne zaspokojenie wierzyciela i – co więcej – w rozsądnym dla niego czasie.

W niniejszej sprawie wykazano wszelkie pozostałe przesłanki ujęte w art. 527 k.c. Bezsporna była wierzytelność powoda, stwierdzona nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie X GNc 405/16. Mając na

uwadze, że sytuacja majątkowa dłużnika nie pozwalała na zaspokojenie wierzyciela, ponieważ nie posiadał on innego majątku, zasadna jest konkluzja, że na skutek darowizny, a więc nieodpłatnego przeniesienia należącej do niego nieruchomości na wyłączną własność pozwanych, stał się on niewypłacalny. Jego działanie zostało dokonane z pełną świadomością pokrzywdzenia wierzycielki, co Sąd przyjął na zasadzie domniemania wynikającego z art. 529 zdanie drugie k.c. Nie zostało ono obalone przez pozwanych. Niewątpliwym było, że na skutek zawarcia umowy pozwani uzyskali korzyść majątkową. Korzyścią majątkową w rozumieniu art. 527 k.c. jest nabycie przez osobę trzecią prawa majątkowego, przedstawiającego pewną wartość (wyrok SA w Gdańsku z dnia 28 października 1999 r., I ACa 638/9, OSA 2002, z. 2, poz. 14). Mając na uwadze powyższe, w niniejszej sprawie nabycie przez pozwanych praw do lokali o znacznej wartości pod tytułem darmym (a więc bez ekwiwalentu na rzecz drugiej strony umowy), należało uznać za pozyskanie korzyści majątkowej.

Bez znaczenia było to, czy pozwani mieli świadomość co do stanu majątkowego dłużnika, w tym co do istnienia wiarygodności powódki, a to wobec normy zawartej art. 527 § 3 k.c. i art. 528 k.c. Z domniemania ustanowionego w art. 527 § 3 k.c. wynika, że jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela. W judykaturze podkreśla się, że ze względu na funkcję przepisu art. 527 § 3 k.c., tj. ustanowienie domniemania wiedzy osoby trzeciej o działaniu dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli, relację „bliskości” między dłużnikiem a osobą trzecią należy odnosić do takich stosunków faktycznych między tymi podmiotami, które umożliwiają osobie trzeciej uzyskanie wiedzy o sytuacji majątkowej dłużnika i okolicznościach jego działania (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 1 września 1996 r., I ACr 418/96, TPP 2003, nr 3, s. 125). Stosunek bliskości musi istnieć w chwili dokonania czynności prawnej przez dłużnika (por. B. Łubkowski (w:) Kodeks..., s. 1247; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System..., t. 6, s. 1266). Z uwagi na fakt, iż pozwani są dziećmi dłużnika, znajdują się w kręgu osób pozostających w bliskim stosunku z dłużnikiem w rozumieniu art. 527 § 3 k.p.c. Sąd na podstawie przytoczonego powyżej przepisu i wobec treści art. 234 k.p.c. związany był domniemaniem prawnym, którego w tym postępowaniu nie obalono. Niezależnie od powyższego wskazać należy, że zaskarżona czynność była darowizną. Zastosowanie w tym przypadku miało więc przede wszystkim art. 528 k.c. mówiący o tym, że jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Argumentacja pozwanych, że czynność nie mogła być zaskarżona, gdyż nie doszło do pokrzywdzenia wierzyciela, bowiem dłużnik wypełniał jedynie zobowiązanie wynikające z nawiązanego z nimi wcześniej stosunku prawnego, nie zasługiwała na podzielenie. Z twierdzeń pozwanych można było wywieść, że stosunkiem tym miały być ustne umowy przedwstępne dotyczące ustanowienia odrębnej własności lokali i przeniesienia tych praw w drodze darowizny na pozwanych. Według pozwanych zawarcie takiej umowy w stosunku do A. J. nastąpić miało nie później niż w styczniu 2014 r., zaś w stosunku do T. K. (1) – nie później niż w styczniu 2015 r. Nawet jednak zakładając, że doszło do zawarcia tych umów, to w świetle twierdzeń pozwanych nie określono w niej terminu zawarcia przyrzeczonych umów, nadto nie miały one formy aktu notarialnego przewidzianej w art. 158 k.c. Pozwani nie twierdzili także, aby którakolwiek ze stron tych umów wyznaczyła w ciągu roku od ich zawarcia termin zawarcia umowy przyrzeczonej. Wobec tego – zgodnie z art. 393 § 2 zd. 3 k.c. – po upływie roku od zawarcia umowy przedwstępnej pozwani nie mogli dochodzić od R. K. zawarcia umów przyrzeczonych. Co za tym idzie, po jego stronie nie istniało zobowiązanie do takiego świadczenia. W takiej sytuacji, zakładając, że takie umowy przedwstępne w ogóle zostały zawarte, pozwany przysługiwałyby jedynie roszczenia odszkodowawcze w związku z niewykonaniem tych umów. W dacie zawarcia przez nich umów darowizn (23 wrzesień 2016 r.) pozwani nie mieli zatem wobec ojca skutecznego prawa do żądania wykonania przez niego zobowiązania w zakresie zawarcia umów przyrzeczonych, a on nie miał z kolei obowiązku wykonania tej umowy w tym zakresie. Pozwanym nie przysługiwało roszczenie o zawarcie umowy o skutkach prawnorzeczowych, a co najwyżej roszczenie odszkodowawcze, a więc o charakterze pieniężnym. W takiej sytuacji spełnienie na rzecz pozwanych świadczenia o skutku rzeczowym (w miejsce zapłaty) prowadziło do uprzywilejowania ich pozycji wśród pozostałych wierzycieli, a tym samym do arbitralnego naruszenia interesów powódki (tak też przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z

6 września 2017 r., sygn. akt I CSK 38/17). Prowadziło to niewątpliwie do pokrzywdzenia powódki jako wierzyciela, nawet jeśli dłużnik spełnił świadczenie przewidziane umową przyrzeczoną.

Z tych względów zbędne było prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność tego, czy istotnie pozwani zawarli powyższe umowy przedwstępne i czy zawarcie umów darowizn w dniu 23 września 2016 r. stanowiło wykonanie tych umów. Dlatego też Sąd oddalił wnioski pozwanych o przesłuchanie świadków M. R. (2), T. T., K. S. oraz K. N.. W zasadniczej części zeznania te miały bowiem służyć udowodnieniu powyższych twierdzeń pozwanych. W pozostałym zakresie nie dotyczyły natomiast okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia – przy uwzględnieniu powyższego wyводу odnoszącego się do pojęcia pokrzywdzenia wierzyciela w rozumieniu art. 527 § 1 k.p.c. oraz braku wymogu udowodnienia pozwanym świadomości działania dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli (z uwagi na bezpłatny charakter rozporządzenia – art. 528 k.c.). Zbędne było zatem także dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron na powyższe okoliczności.

O kosztach procesu Sąd rozstrzygnął stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 100 k.p.c., uznając pozwanych za przegrywających sprawę w rozumieniu przepisów o kosztach procesu. Do kosztów poniesionych przez powódkę należą opłata sądowa od pozwu w kwocie 7675 zł, koszty zastępstwa procesowego ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z dn. 5 listopada 2015 r., poz. 1804) w stawce minimalnej tj. w kwocie – 5 400 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a także opłata sądowa od zażalenia w kwocie 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego za prowadzenie sprawy w postępowaniu zażaleniowym przed sądem apelacyjnym ustalone na podstawie § 10 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z dn. 5 listopada 2015 r., poz. 1804), tj. 50% stawki minimalnej – 2700 zł.